

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

1(14)

Ökande kostnadstrend för basläkemedel under 2007

Landstingets samlade kostnader för läkemedel och läkemedelsnära varor på recept och apoteksrekvisition, ökade under 2007 med drygt 6 % till knappt 5,3 miljarder kronor. Kostnaderna för enbart läkemedel steg med 7 % till närmare 5 miljarder kronor, inräknat smittskydd och leverantörsrabatter cirka 5,1 miljarder. Till skillnad från tiden före 2006, ökade kostnaderna åter för basläkemedel, +4,6 % till totalt 3,5 miljarder kronor. Däremot ökade specialläkemedlen något mindre än förväntat till totalt 2,9 miljarder kronor, +9,5 %. De ökade kostnaderna för basläkemedel kan förklaras av mindre effekt av utlöpande patent, flera nya öppenvårdsläkemedel riktade mot breda patientgrupper samt volymökning till följd av fler besök i primärvården. Akutsjukvården var den vårdgren som svarade för den sammanlagt största kostnadsandelen för läkemedel, cirka 50 %, medan övrig specialistvård och primärvård svarade för ungefär lika stora kostnadsandelar. För kompletterande uppgifter, se www.janusinfo.se under Läkemedelsstatistik/Kostnadsrapport. Den sammanlagda följsamheten till Kloka Listans rekommendationer fortsatte att öka och uppgick i SLL för recept och ApoDos till 78 %, 77 % föregående år.

Läkemedel ökade 7 % under 2007

Kostnaderna för enbart recept och rekvisition av läkemedel ökade i SLL med 7 % till knappt 5 miljarder kronor, Tabell 1. Inräknat särskilda kostnader för läkemedel enligt smittskyddslagen SML, psykofarmaka vid avsaknad av sjukdomsinsikt med mera, var kostnaderna närmare 5,3 miljarder kronor. Från detta belopp avgår leverantörsrabatter för upphandlade läkemedel via rekvisition med 145 miljoner kronor. Kostnaderna för glukosbestämning (diabetesstickor) distribuerade av Dia Link var under året 115 Mkr, varför de samlade kostnaderna för läkemedelsnära varor blev närmare 440 Mkr. Därmed blev kostnaderna för läkemedel och läkemedelsnära varor under 2007 totalt cirka 5,6 miljarder kronor.

Tabell 1: Försäljning av läkemedel och läkemedelsnära produkter 2007 till befolkningen i Stockholms län.

Varutyp, distributör , försäljningssätt	Totalt, Mkr				Landstingets andel, Mkr			
Läkemedel:								
Apotek	2007	2006	Förändr	%	2007	2006	Förändr	%
Recept/ApoDos	5 060	4 793	266	5,6	3 697	3 509	187	5,3
Rekvisitioner	1 304	1 166	137	11,8	1 273 ^{****)}	1 135	138	12,2
Egenvård ^{**)}	650	592	58	9,8	0	0	0	0,0
Summa läkemedel ⁾	7 014	6 552	6 552	7,1	4 971	4 645	325	7,0
Läkemedelsnära:								
Apotek								
Recept/Hjälpmiddelskort	285	293	-7	-2,6	269	282	-13	-4,6
Rekvisitioner	54 ^{***)}	60	-6	-10	54 ^{***)}	60	-6	-10,4
Summa läkemedelsnära	339	353	-14	-4,0	323	342	-19	-5,6
Summa	7 354	6 905	448	6,5	5 294	4 988	306	6,1

^{*)} Inkluderar inte kostnader för fria läkemedel inom SLL enligt SML 185 Mkr samt psykofarmaka vid avsaknad av sjukdomsinsikt, ca 14 Mkr.

^{**)} Egenvårdsförsäljning på apotek exkl. moms..

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

2(14)

***) Avser leveranser från apotek. Kostnaden för hjälpmedel vid behandling av diabetes via DiaLink uppgick under 2007 till 115 Mkr. Den totala SLL- kostnaden för rekvisitioner av läkemedelsnära produkter med mera uppgick således 2007 till 169 Mkr.

****) Upphandlingsrabatterna 2007 var cirka 145 Mkr varför nettokostnaden för läkemedel på rekvisitioner kan beräknas till cirka 1130 Mkr.

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

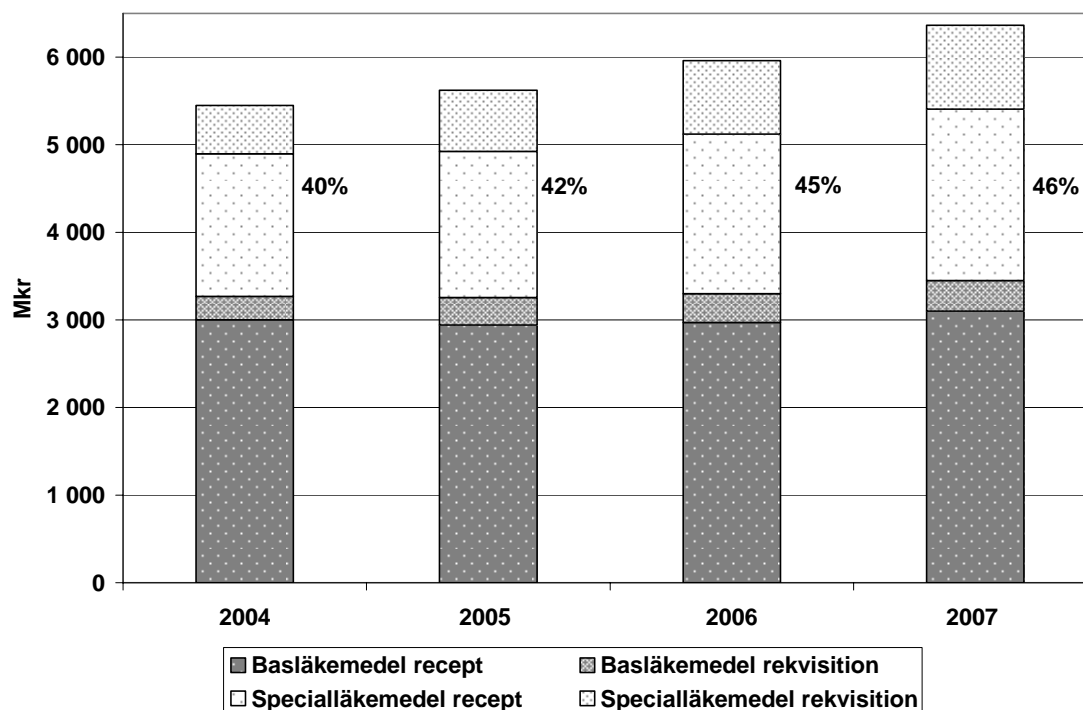
3(14)

Tabell 2: Bas- respektive specialläkemedel. Totalbelopp per år 2004 – 2007 i Stockholms län samt förändring 2006 – 2007. Jämför Tabell 1.

Typ av läkemedel	Mkr					
	2007	2006	Förändring	(%)	2005	2004
Basläkemedel recept	3 101	2 971	130	4,4	2 941	3 002
Basläkemedel rekvisition	348	328	20	6,2	314	268
Summa basläkemedel	3 450	3 299	150	4,6	3 256	3 270
Specialläkemedel recept	1 958	1 822	135	7,5	1 669	1 625
Specialläkemedel rekvisition	955	838	117	14	697	553
Summa specialläkemedel	2 913	2 660	253	9,5	2 366	2 178
Summa läkemedel	6 364	5 960	404	6,8	5 622	5 448
Beloppsandel specialläkemedel i %	46	45			42	40

Inkluderar inte SLL-kostnader för fria läkemedel enligt bland annat SML eller till patienter utan sjukdomsinsikt. Leverantörsrabatter ej avdragna.

Totalbeloppet för specialläkemedel, det vill säga de läkemedel som i normalfallet inte förskrivs i primärvården, steg med 9,5 % eller 253 Mkr, Tabell 2 samt Figur 1. Beloppsandelen för specialläkemedel närmade sig 50 %. Andelen kostnader för specialläkemedel som hänförs till rekvisitioner, visade en tendens att stabiliseras kring en tredjedel, Figur 2.

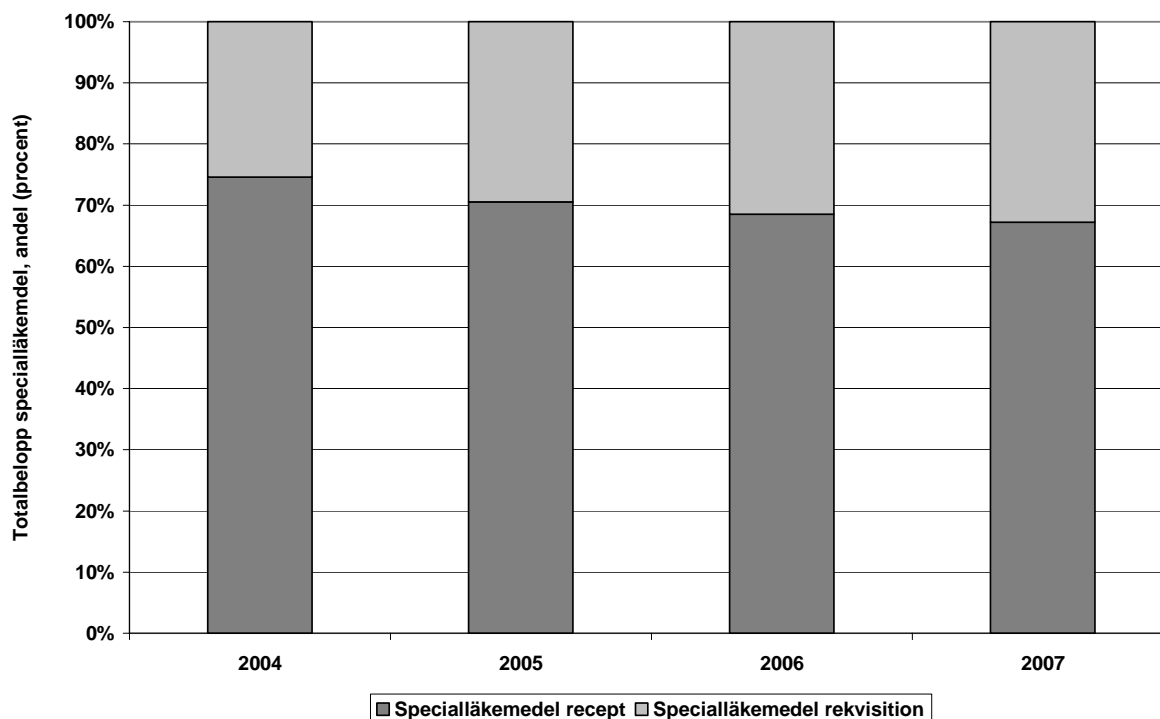

Figur 1: Totalbelopp per år i Stockholms län för bas- respektive specialläkemedel samt andel specialläkemedel av total.

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

4(14)

Figur 2: Andelen rekvisitioner av specialläkemedel per år.

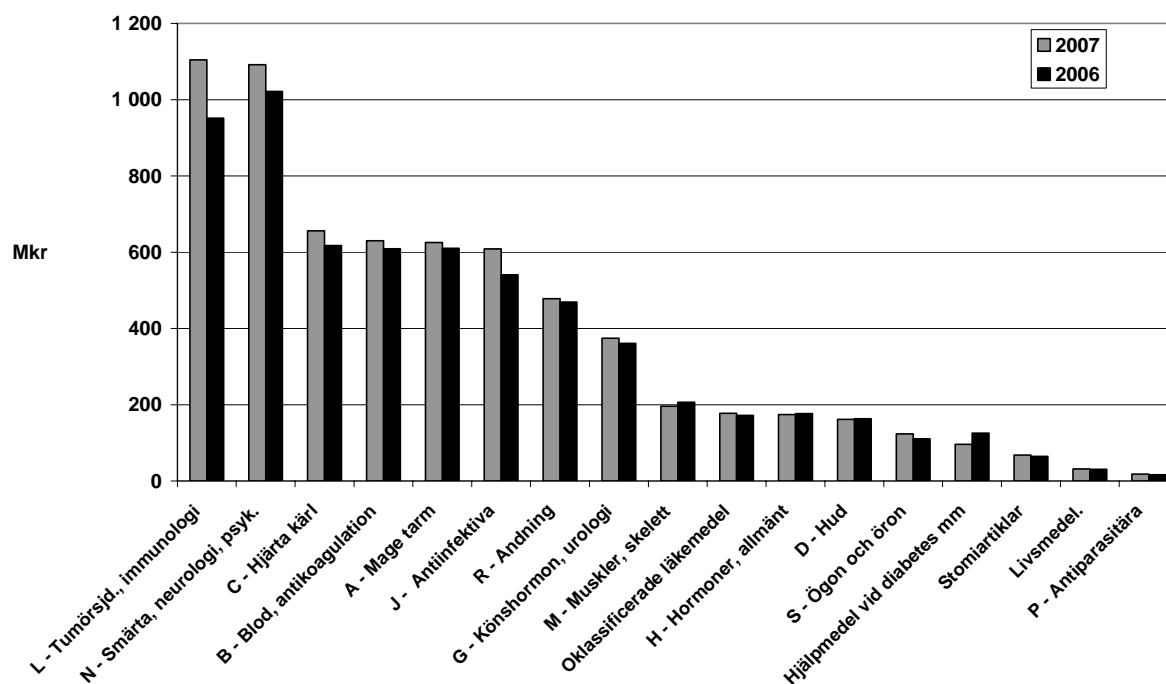
Totalbelopp per läkemedelsgrupp (ATC) för recept och rekvisitioner

Gruppen med immunologiskt verksamma läkemedel och läkemedel vid tumörsjukdomar (ATC-grupp L), var den kostnadsnästa största läkemedelsgruppen. Den omfattar även vissa läkemedel mot sjukdomar som reumatoid artrit och multipel skleros, Figur 3. Denna läkemedelsgrupp svarade ensam för 17 % av totalbeloppet för läkemedel, och var dessutom den grupp som ökade mest både procentuellt och i absoluta tal (+153 Mkr, +16 %). Nervsystemets läkemedel (ATC-grupp N) som förutom analgetika och psykofarmaka innefattar medel mot epilepsi, Parkinsons sjukdom och demens ökade näst mest (+70 Mkr, +7 %). Liksom tidigare år ökade läkemedel mot infektionssjukdomar kraftigt i kostnad (+68 Mkr, +13 %) i huvudsak till följd av nya virushämmade läkemedel mot HIV och hepatit, men kostnaderna ökar även för immunglobuliner och antibiotika. Ytterligare läkemedelsgrupper som ökade mer än 20 Mkr var hjärt-kärl läkemedel (ATC-grupp C), +38 Mkr (+6 %) och hematologiska medel (ATC-grupp B), +21 Mkr (+4 %). Den sistnämnda gruppen innefattar koagulationshämmande medel och blödarpreparat. Antiparasitära medel (P) ökade procentuellt mer än genomsnittet, +9 %, främst till följd av nya dyrare antimalariamedel. Gruppen Mage-tarm ökade måttligt procentuellt, +2 % (+15 Mkr) trots nya dyrare insuliner och ett nytt medel mot övervikt. Kostnadsökningarna för dessa läkemedel komparerades av minskade kostnader för syrahämmare.

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

5(14)

Figur 3. Huvudgrupper av läkemedel och läkemedelsnära (recept + rekvisitioner) enligt ATC-systemet (ATC1), inklusive förändring.

Tabell 3: Undergrupper av läkemedel och läkemedelsnära produkter (ATC3). Totalbelopp i topp 2007, recept+rekvisitioner,.. Läkemedelsgrupperna innefattar drygt 50 % av den totala volymen i kronor och 86 % av den totala ökningen i kronor.

Vara	2007	'2006	Förändring	Förändring (%)
Immunsuppressiva (L04)	400	324	77	24
Cytostatika (L01)	395	321	74	23
Medel mot astma KOL (R03)	340	335	6	2
Antidepressiva (N06)	290	268	22	8
Neuroleptika, sömnmedel mm (N05)	260	253	7	3
Antibiotika (J01)	232	220	13	6
ACE-hämmare, ARB (C09)	224	198	26	13
Analgetika (N02)	223	223	1	0
Virushämmare (J05)	206	186	20	11
Könshormoner (G03)	203	200	3	2
Hemostatika (B02)	197	179	18	10
Diabetesmedel (A10)	194	184	10	5
Immunstimulerande medel (L03)	175	175	0	0
Antikoagulantia (B01)	165	158	7	4
Urologiska medel (G04)	159	150	9	6

Bland undergrupperna läkemedel på ATC3-nivå, Figur 4, var immunsuppressiva och cytostatika de som både kostade och ökade mest, såväl i pengar som procentuellt. mest med vardera läkemedel och cytostatika de grupper som både var störst och ökade mest i pengar, +

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

6(14)

77 respektive +74 Mkr . Antidepressiva ökade med 22 Mkr (+8 %) trots ökad tillgång på generiska synonymer av bland annat SSRI. Det kan tillskrivas en tvåprocentig volymökning i antal behandlade individer liksom ny och dyrare terapi. Kostnaderna för ACE-hämmare och angiotensinreceptorblockerare (ARB) fortsatte att öka kraftigt, +26 Mkr (+13 %). Flera ACE-hämmare fortsatte att öka i volym i till följd av rekommendationerna som förstahandsmedel vid hypertoni och ökad följsamhet till rekommendationerna vid hjärtsvikt. Många patienter nyinställs fortfarande på de mindre kostnadseffektiva ARB för högt blodtryck eller hjärtsvikt trots rekommendationer om att i första hand pröva de väsentligt kostnadseffektivare ACE-hämmarna. Priserna för ACE-hämmare i generisk form sjönk inte ytterligare så mycket under året att det kunde balansera kostnadsökningarna inom gruppen, jämför

Enskilda läkemedelssubstanser, summa recept och rekvisitioner

De mest kostsamma enskilda läkemedlen framgår av Tabell 4. Sexton av dessa läkemedel är specialläkemedel, främst för behandling av tumörsjukdom, reumatologisk sjukdom, koagulationsrubbningar och multipel skleros. Fyra av dem fanns upptagna på Kloka Listan. Av resterande fjorton läkemedel, de flesta att betrakta som basläkemedel, var tolv med på Kloka listan. Atorvastatin (Lipitor) mot hyperlipidemi och esomeprazol (Nexium) mot syrarelaterade symtom, fanns inte på Kloka listan under 2007. Losartan (Cozaar) fanns med, men som andrahandspreparat vid högt blodtryck och hjärtsvikt.

Läkemedel som ökade och minskade mest i totalbelopp under 2007 framgår av Figur 4 a och 4b. Av de femton läkemedel som ökade mest var tolv specialläkemedel. Ingen av dem var med på Kloka Listan. Bland de läkemedel som minskade mest var mer än hälften specialläkemedel.

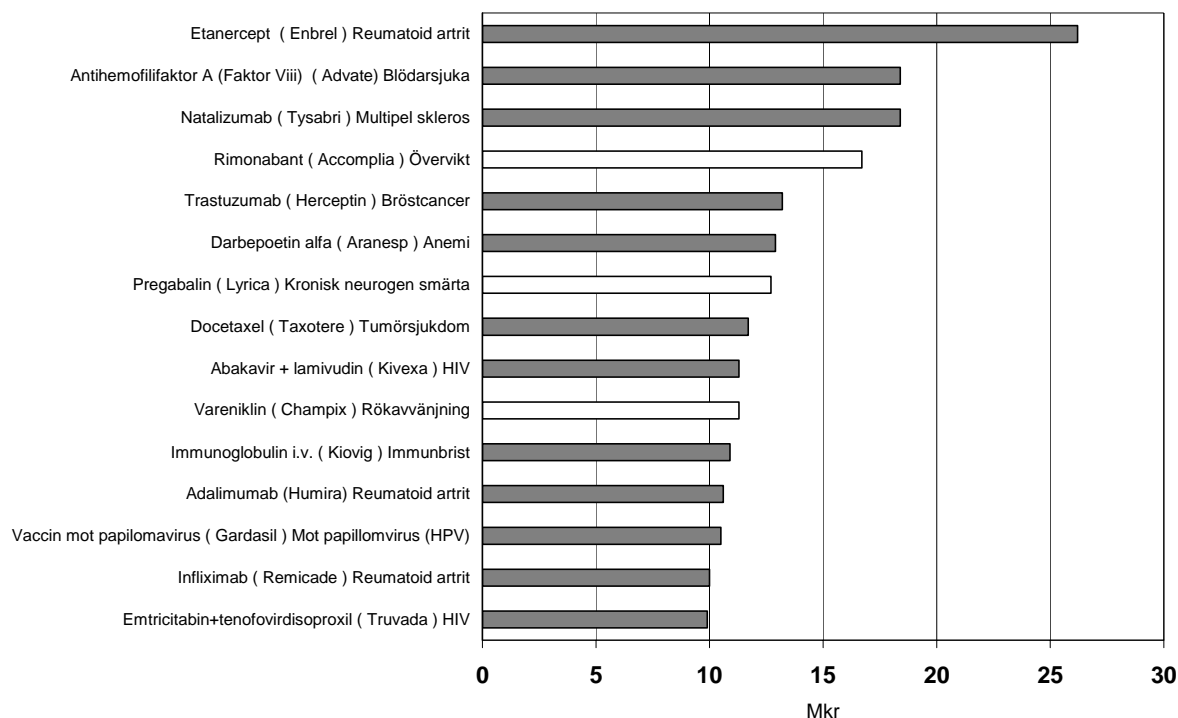
Tabell 4. Läkemedel med största totalbelopp 2007 jämfört med 2006. Uppgifter om Kloka Listan avser 2007.

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

7(14)

ATC-gr.Läkemedel (Produkt - exempel)	Huvudanvändning	2007	Förändr. fr. 2006		Kloka listan	Special-läkemedel
		Mkr	MKR	%		
L04AA11 etanercept (ENBREL)	Grav reumatoid artrit	144,4	28,5	25		
B02BD02 antihemofilfaktor a (faktor viii) (ADVATE)	Blödarsjuka	122,5	17,8	17		
L04AA12 infliximab (REMICADE)	Grav reumatoid artrit	96,1	10,9	13		
R03AK07 formoterol + budesonid (SYMBICORT TURBUHALER)	Astma	89,4	7,3	9		
C07AB02 metoprolol (SELOKEN ZOC)	Hjärtsvikt, hypertoni	79,3	7,1	10		
L03AB07 interferon beta-1a (AVONEX)	Multipel skleros	73,7	-5,2	-7		
C10AA05 atorvastatin (LIPITOR)	Förhöjda blodfetter	72,5	0,7	1		
L01XC03 trastuzumab (TRASTUZUMAB)	Bröstcancer	65,9	12,3	23		
N05AH03 olanzapin (ZYPREXA)	Psykos	65,3	2,8	4		
L04AA17 adalimumab (HUMIRA)	Grav reumatoid artrit	63,1	11,7	23		
A02BC01 omeprazol (OMEPRAZOL SANDOZ)	Syrarelaterade symtom	60,3	-3,1	-5		
H01AC01 somatropin (GENOTROPIN MINIUICK)	Tillväxtstörning	59,2	-5,6	-9		
N06AX16 venlafaxin (EFEXOR DEPOT)	Depressionssjukdom	55,8	1,2	2		
B03XA02 darbepoetin alfa (ARANESP)	Grav anemi	55,2	13,5	32		
R03AK06 salmeterol + flutikason (SERETIDE DISKHALER)	Astma	54	-0,8	-1		
J06BA01 immunoglobulin s.c. (GAMMANORM)	Immunbrist	49,5	2,1	4		
G03CA03 östradiol (VAGIFEM)	Östrogenstillägg lokalbehandling	48,3	1,3	3		
R03BA02 budesonid (PULMICORT TURBUHALER)	Astma	48,2	-1,6	-3		
C09CA06 candesartan (ATACAND)	Hypertoni	47,2	9	24		
J06BA02 immunoglobulin i.v. (KIOVIG)	Immunbrist	46,2	11,4	33		
C09CA01 losartan (COZAAR)	Hypertoni	45,7	3	7		
B03XA01 erythropoietin (NEORECORMON)	Anemi (cytostatikabehandling)	44,1	-14,6	-25		
B01AB04 dalteparin (FRAGMIN)	Blodpropp	42,6	5,3	14		
A10AE04 insulin glargin (LANTUS)	Diabetes mellitus	41,9	3,6	9		
A02BC05 esomeprazol (NEXIUM)	Syrarelaterade symtom	41,8	1,7	4		
N02BE01 paracetamol (ALVEDON)	Smärta, feber	41,7	0,3	1		
L02BB03 bicalutamid (CASODEX)	Prostatacancer	40,8	1,9	5		
N05AX08 risperidon (RISPERDAL)	Psykos	40,7	2,4	6		
R03BB04 tiotropiumbromid (SPIRIVA)	Kronisk obstruktiv lungsjukdom KO	40	4,1	11		
B05BA10 kolhydrater, kombinationer (KABIVEN)	Parenteral nutrition	39,9	0,1	0		

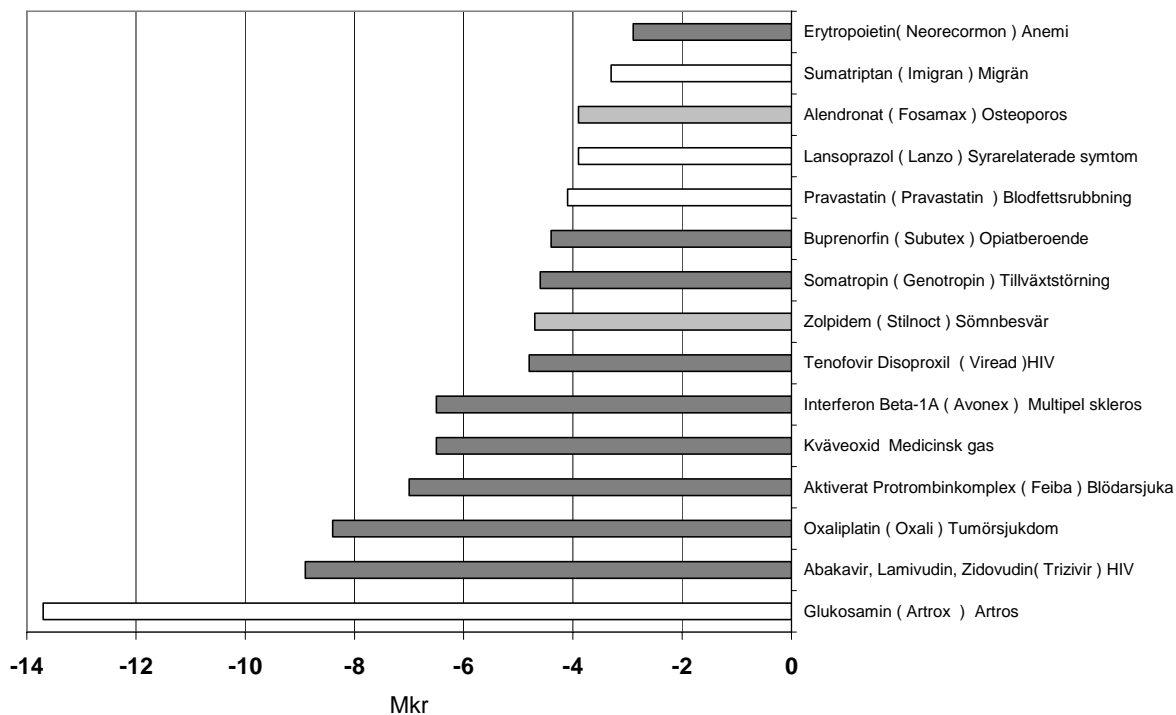

Figur 4a +b. Största ökningarna och minskningarna 2007 för läkemedelskonsumtion via recept och rekvisitioner i totalbelopp Mkr, substansnamn, exempel på produkt, samt huvudanvändning. Mörkgrå stapel = Specialläkemedel dvs (ej Kloka Listan 2007). Ljusgrått = På Kloka Listan 2007. Förklaringar, se Tabell 5.

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

8(14)

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

9(14)

Tabell 5 (omstående sida): Läkemedel med största ökning och minskning 2007 i Stockholms län, recept och rekvisitioner. Jämför Figur 7a och 7b..

Läkemedel (ATC-grupp, substans, exempel på användning)	Huvudanvändning
L04AA11 etanercept (ENBREL)	Grav reumatoid artrit
B02BD02 antihemofilfaktor a (faktor viii) (ADVATE)	Blödarsjuka
L04AA23 natalizumab (TYSABRI)	Multipel skleros
A08AX01 rimonabant (ACOMPLIA)	Övervikt
L01XC03 trastuzumab (TRASTUZUMAB)	Bröstcancer
B03XA02 darbepoetin alfa (ARANESP)	Grav anemi
N03AX16 pregabalin (LYRICA)	Kronisk neurogen smärta
L01CD02 docetaxel (DOCETAXEL)	Tumörsjukdom
J05AR02 Kombinationsmedel mot HIV (KIVEXA)	HIV
N07BA03 vareniklin (CHAMPIX)	Rökavvänjning
J06BA02 immunoglobulin i.v. (KIOVIG)	Immunbrist
L04AA17 adalimumab (HUMIRA)	Grav reumatoid artrit
J07BM01 papillomavirus (human types 6, 11, 16, 18) (GARDASIL)	Vaccin mot papillomvirus
L04AA12 infliximab (REMICADE)	Grav reumatoid artrit
J05AR03 Kombinationsmedel mot HIV (TRUVADA)	HIV
B03XA01 erythropoietin (NEORECORMON)	Anemi (cytostatikabehandling)
N02CC01 sumatriptan (IMIGRAN)	Migrän
M05BA04 alendronat (FOSAMAX VECKOTABLETT)	Osteoporos
A02BC03 lansoprazol (LANZO)	Syrarelaterade symtom
N07BC01 buprenorfin (SUBUTEX)	Opiatberoende
C10AA03 pravastatin (PRAVASTATIN TEVA)	Förhöjda blodfetter
H01AC01 somatropin (GENOTROPIN MINIQUICK)	Tillväxtstörning
N05CF02 zolpidem (STILNOCT)	Sömnbesvär
J05AF07 tenofovir disoproxil (VIREAD)	HIV
L03AB07 interferon beta-1a (AVONEX)	Multipel skleros
R07AX01 kväveoxid (INOMAX)	Medicinsk gas
B02BD03 medel mot faktor viii-antikroppar (FEIBA)	Blödarsjuka
L01XA03 oxaliplatin (OXALIPLATIN EBEWE)	Tumörsjukdom
J05AR04 Kombinationsmedel mot HIV (TRIZIVIR)	HIV
M01AX05 glukosamin (ARTROX)	Artros

Läkemedel och läkemedelsnära varor. SLL-kostnader per vårdgren.

Med läkemedelsnära varor avses i den här rapporten inte bara hjälpmedel, specialdestinerade livsmedel med mera utan även rena sjukvårdsartiklar vilka rekvireras från apoteken, främst vid sjukhusen. Fria hjälpmedel vid diabetes köptes i första hand via DiaLink och kostnaden är inte inräknad i rapporten annat än när det tydligt framgår, jämför ovan.

Cirka 50 % av kostnaderna för läkemedel och övriga apoteksvaror på recept och rekvisition genererades av akutsjukvården. Denna vårdgren ökade sina läkemedelskostnader mest, (+10 %). Det förklaras främst av specialläkemedlen vilka svarar för tre fjärdedelar av akutsjukvårdens läkemedelskostnader, Figur 5, 6 samt Tabell 6 och 7. Primärvården och de vårdgivare som grovt kan klassificeras som övriga specialister, svarade vardera för ungefär lika stor kostnadsandel. De senare ökade sina läkemedelskostnader något mer än vårdcentralerna, 5 % jämfört med 4 %. Det kan sammanhålla med en högre andel specialläkemedel i förskrivningen från privata specialistläkare, Figur 5.

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

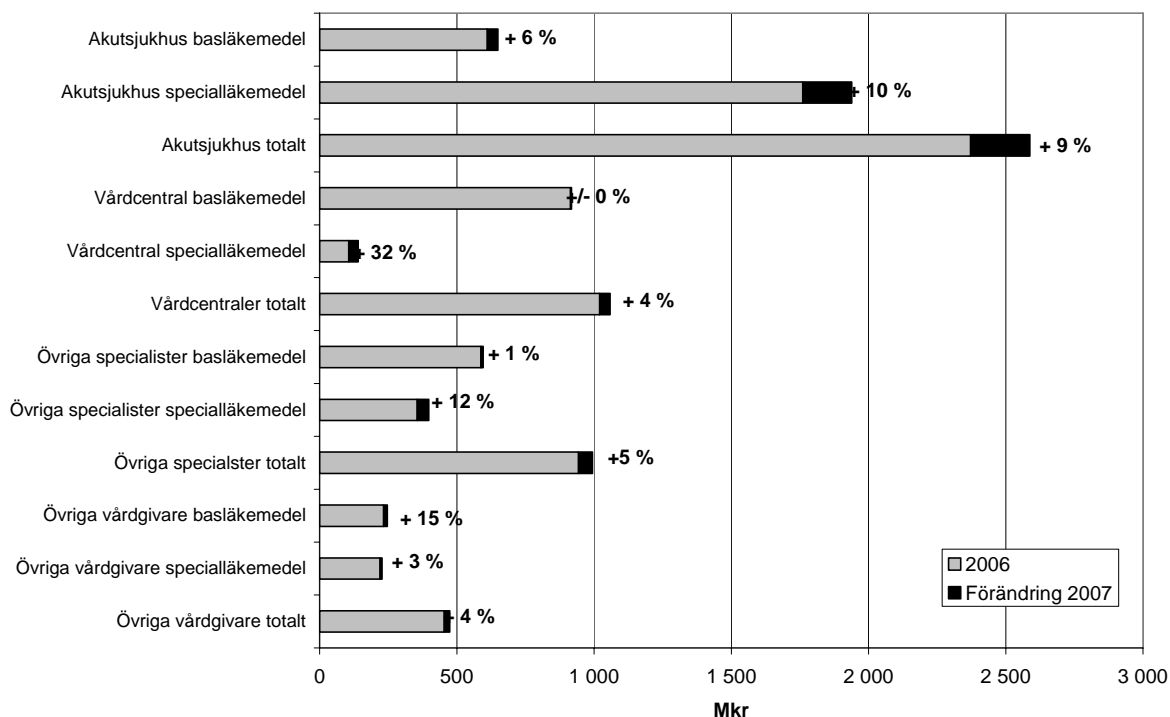
2008-02-05

11(14)

Tabell 6: Läkemedel och övriga apoteksvaror inkluderande hjälpmedel via apotek, recept och rekvisitioner. SLL förmånsbelopp för recept samt hela varukostnaden för rekvisitioner fördelat per vårdgren 2007..

Vårdgren, varutyp	2007	2006	Förändring	
	Mkr		Procent	
Akutsjukhus läkemedel	2 482	2 266	216	10
Akutsjukhus ej läkemedel	106	106	0	0
Akutsjukhus Totalt	2 588	2 372	216	9
Vårdcentraler läkemedel	1 032	989	43	4
Vårdcentraler ej läkemedel	26	32	-6	-18
Vårdcentraler totalt	1 058	1 020	38	4
Övriga specialister läkemedel	980	930	50	5
Övriga specialister ej läkemedel	14	13	0	3
Övriga specialister Totalt	994	943	50	5
Övriga vårdgivare läkemedel	451	441	10	2
Övriga vårdgivare ej läkemedel	23	13	10	75
Övriga vårdgivare Totalt	474	454	20	4

Grupperingen **Övriga specialister** är ungefärlig och inkluderar förutom etablerade privata specialistmottagningar psykiatri-sektorn och geriatrik.. Resterande förskrivare, **Övriga vårdgivare**, inkluderar kommunala äldreboenden, företagshälsovård och ströförskrivning på personlig arbetsplatskod (pensionerade läkare med flera).

Figur 5: Special- respektive basläkemedel i SLL-kostnad, recept och rekvisitioner,.

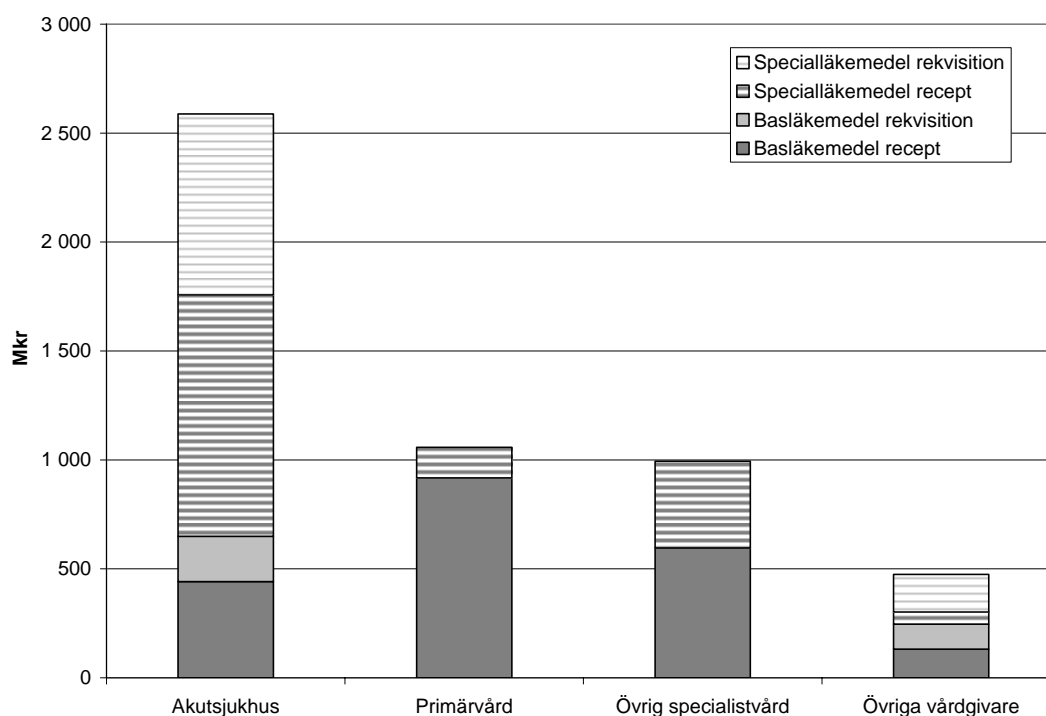
Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

12(14)

Tabell 7: Special- respektive basläkemedel i SLL-kostnad, recept och rekvisitioner 2007, jämför Figur 8.

Vårdgren, varutyp	2007	2006	Förändring	
			Mkr	Procent
Akutsjukhus basläkemedel	650	611	38	6
Akutsjukhus specialläkemedel	1 938	1 761	178	10
Akutsjukhus totalt	2 588	2 372	216	9
Vårdcentral basläkemedel	918	914	4	0
Vårdcentral specialläkemedel	140	106	34	32
Vårdcentraler totalt	1 058	1 020	38	4
Övriga specialister basläkemedel	596	588	8	1
Övriga specialister specialläkemedel	398	355	43	12
Övriga specialister totalt	994	943	50	5
Övriga vårdgivare basläkemedel	246	233	13	5
Övriga vårdgivare specialläkemedel	228	220	7	3
Övriga vårdgivare totalt	474	454	20	4

Figur 6: Bas- och specialläkemedel fördelat på recept och rekvisitioner per vårdgren 2007 (exklusive fria läkemedel inom SLL, se ovan).

Följsamheten till Kloka Listan

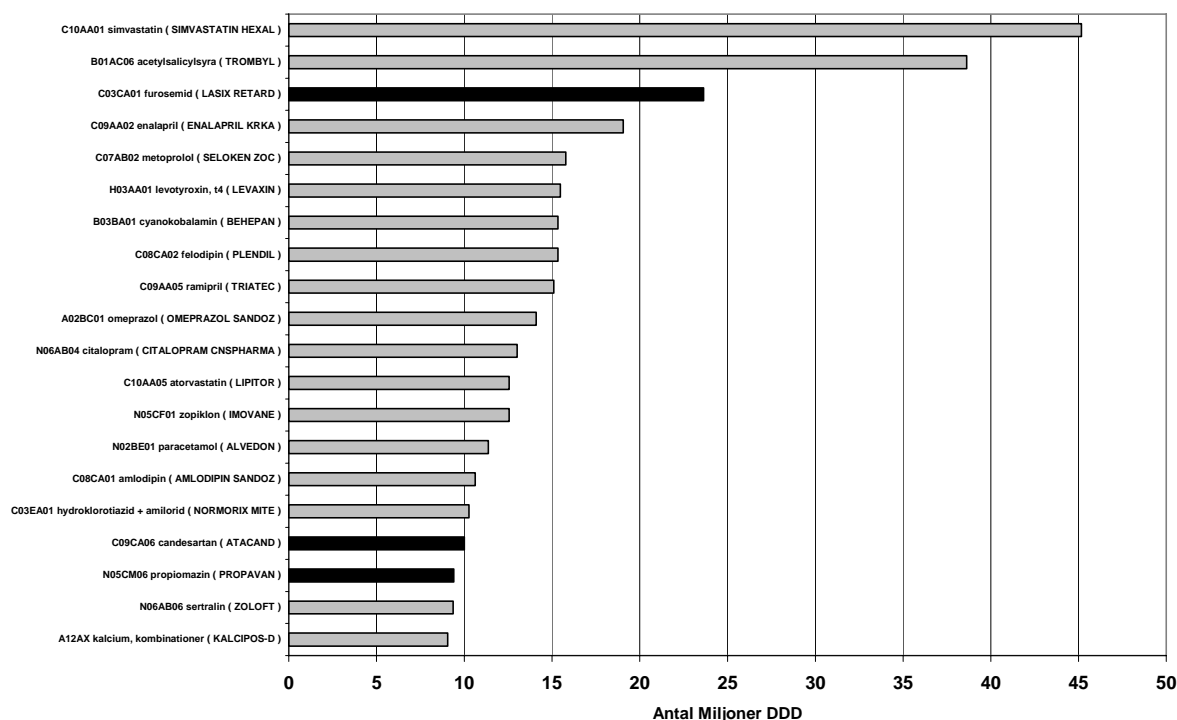
Följsamheten till Kloka Listan enligt DU90%-metoden (=Drug Utilization 90%) publiceras varje månad på LEpC-hemsidan (via janusinfo.se) för hela länet, grupperingar av arbetsplatser och på arbetsplatsrapporterna för enskilda arbetsplatser. Metoden finns närmare definierad på LEPC's hemsida.

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

13(14)

Under 2007 svarade 171 olika substanser med definierade dagliga dygnsdoser DDD för 90 % av den förskrivna volymen. Följsamheten till Kloka Listan var 78 %. Följsamheten har successivt ökat de senaste åren med ungefär en procentenhet per år. Under 2007 var endast tre av de 20 mest använda läkemedlen i länet inte med på Kloka Listan (Figur 7). Två av dem, felodipin och atenolol, var tidigare upptagna på listan under en lång följd av år.

Figur 7. Topplista största receptförskrivna läkemedel till befolkningen i SLL 2007 efter volym (antal dygnsdoser). Grått = med på Kloka Listan 2007.

För att fokusera förbättringsarbetet har Läksak utarbetat ett begränsat antal Kloka Råd där det finns betydande möjligheter att åstadkomma en ökad medicinsk kvalitet och en ökad kostnadseffektivitet. De kloka råden berör ett antal viktiga terapiområden. Några av råden förespråkar en minskad förskrivning av en läkemedelsgrupp (till exempel, protonpumpshämmare vid ospecifika magbesvär och kinoloner vid okomplicerade urinvägsinfektioner). Ett av råden rekommenderar ökad förskrivning på grund av underbehandling (medel vid alkoholberoende). Andra råd förespråkar byte av läkemedel till mer kostnadseffektiva alternativ (till exempel val av simvastatin som förstahandsläkemedel vid behandling av höga blodfetter). Under 2007 ökade följsamheten till sju råd, var oförändrad för två och minskade för två. De råd för vilka utvecklingen går i motsatt riktning är råden om restriktiv förskrivning av angiotensinreceptorblockerare (ARB) och minskad förskrivning av protonpumpshämmare (PPI). Den negativa utvecklingen visar dock tendenser till att plana av och det är svårt att värdera hur utvecklingen hade sett ut om kommittéernas aktiviteter inte hade funnits. ARB riktar sig till mycket stora patientgrupper (høgt blodtryck och hjärtsvikt) och marknadsföringen från läkemedelsindustrin är intensiv.

Sammanfattningsvis försetter följsamheten till Kloka Listan att öka men det finns fortfarande , inte minst åtskilliga fall på enskild vårdgivarnivå, betydande

Årsrapport för läkemedelskostnader 2007 i Stockholms län

2008-02-05

14(14)

förbättringspotential. Utgående patent och nya prispressade generiska läkemedel synes minska i betydelse för totalkostnaderna för läkemedel. Den fortsatta introduktionen av nya men dyra läkemedel gör det angeläget att arbeta med att få till stånd en fungerande modell för mer kontrollerad introduktion av nya läkemedel i sjukvården. Detta arbete har redan inletts vad gäller specialläkemedel.

Sten Ronge
apotekare LEpC

Björn Wettermark
Med dr, apotekare